

Research and Analysis of the reliable indexes of the distribution network 20 kV supplied by substation Krivodol

Изследване и анализ на надеждностните показатели на разпределителната мрежа 20 kV захранвана от подстанция Криводол

Stoyan Dimov¹ Dimo Stoilov²

Стоян Димов¹ Димо Стоилов²

Abstract: The paper presents results from research of the reliable indexes of the distribution network 20 kV supplied by substation Krivodol. Authors make an analysis on the tendency for development of those indexes – they are compared on the one hand with the results of previous researches, and on the other hand – with the targets set by the State Energy and Water Regulatory Commission.

Keywords: electricity network, reliability, indexes for reliability.

I. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА НАДЕЖНОСТ

Оптималната степен на надеждност на електроразпределителните мрежи има голямо значение за повишаване на печалбата на електроразпределителните компании. Тя следва да бъде определяна като се отчитат разходите за поддържането ѝ и разходите свързани със загубите на потребителите от прекъсване на електроснабдяването и получаване на електроенергия със влошено качество.

Оценката на степента на надеждност на електроснабдяването става чрез показателите за надеждност. Основните показатели за надеждност на електроразпределителните мрежи, които доскоро бяха използвани у нас [1], се определят на годишна основа и са както следва:

1. Средна продължителност на работното състояние на системите (в случая електропроводните линии 20 kV):

$$t = \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^{m_i} t_{ij}}{\sum_{i=1}^n m_i} \quad (1),$$

¹ Стоян Димов – Бакалавър електроинженер, Електротехнически факултет, Катедра „Електроенергетика”, ТУ - София,

² Димо Стоилов – Доцент д-р, Електротехнически факултет, Катедра „Електроенергетика”, ТУ - София, София 1000, бул. Климент Охридски 8, България, dstoilov@tu-sofia.bg

където n е броят на разглежданите системи, а m_i е броят на работните цикли (отказите) на системата с индекс i , t_{ij} е продължителността на j -то работно състояние на система i .

2. Средно време за престой на системите:

$$\tau = \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^{m_i} \tau_{ij}}{\sum_{i=1}^n m_i} \quad (2),$$

където τ_{ij} е продължителността на j -ти престой на система i .

3. Показател на потока на отказите

$$\omega(t) = \frac{n(t)}{N(t)\Delta t} \quad (3),$$

където $n(t)$ - брой откази на разглежданите системи за периода, $N(t)$ - брой разглеждани системи; периодът Δt обикновено се приема с продължителност една година.

4. Вероятност за отказ на системата $q(t)$:

$$q = \frac{\omega\tau}{8760} \quad (4),$$

5. Вероятност за безотказна работа $p(t)$:

$$p = 1 - q \quad (5),$$

6. Коефициент на готовност на системата - отношението на сумарното време на изправна работа на елемента към общото време на изправна работа и времето за

възстановяване, взети за един и същи период на експлоатация:

$$K_r = \frac{T}{T_B + T} \quad (6),$$

където T - сумарното време на работно състояние на системата; T_B - сумарното време за възстановяване.

7. Коэффициент на техническо използване - отношението на сумарното време на изправна работа на елемента към общото време на изправна работа, времето за възстановяване и времето за планови ремонти, взети за един и същи период на експлоатация:

$$K_T = \frac{T}{T + T_B + T_{пл.р.}} \quad (7),$$

където $T_{пл.р.}$ - сумарното време за планови ремонти.

Използваните в момента от електроразпределителните дружества и наблюдавани от Държавната комисия по енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) показатели за надеждност (непрекъснатост) на електроснабдяването [3] са следните:

1. Показател (индекс) на средната продължителност на прекъсванията за системата (ИСППС) (System Average Interruption Duration Index – SAIDI) – отчита средната продължителност на прекъсванията, която се пада на един потребител за период от една година (в минути за година). Той се определя като отношение на сумарната продължителност на прекъсванията на засегнатите потребители към общия брой потребители в мрежата за периода.

$$SAIDI = \frac{\sum_{i=1}^m t_i n_i}{N}, \min \quad (8),$$

където:

- n_i – брой абонатни номера засегнати при i -то прекъсване;
- t_i – времетраенето на i -то прекъсване;
- N – общ брой присъединени потребители;
- m – брой на прекъсванията.

2. Индекс на средния брой прекъсвания за системата (ИСБПС) (System Annual Interruption Frequency Index – SAIFI) - отчита средния брой прекъсвания на един потребител за период от една година. Той се определя като отношение на общия брой прекъсвания на засегнатите потребители към общия брой на потребителите в мрежата за периода (година) по следната формула:

$$SAIFI = \frac{\sum_{i=1}^m n_i}{N}, \text{ брой/год.} \quad (9),$$

3. Индекс на средната продължителност на прекъсване на потребител (ИСППП) (Customer Average Interruption Duration Index -CAIDI). Определя се като отношение на сумарната продължителност на прекъсванията на засегнатите потребители към общия брой прекъсвания на засегнатите потребители за периода (година) по следната формула:

$$CAIDI = \frac{\sum_{i=1}^m t_i n_i}{\sum_{i=1}^m n_i}, \min \quad (10)$$

Тези показатели са дефинирани в стандарт IEEE 1366-1998 [4].

Съгласно методиката [3] при определяне на тези показатели (индекси) се отчитат прекъсванията с по-голяма продължителност от 3 минути. Поотделно се определят стойности на показателите за:

- планирани прекъсвания в минути за година, за които потребителите са предварително информирани от дружествата;
- непланирани прекъсвания, за които потребителите не са предварително уведомени.

Прекъсвания, предизвикани от трети страни и непреодолима сила (непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер) се изключват. На ДКЕВР се предоставя информация за всички прекъсвания с посочване на причината за всяко едно от тях.

II. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ ЗА ПОДСТАНЦИЯ КРИВОДОЛ

Подстанцията се захранва от ЕП 110 kV “М. Камък” и “Леденика”. Инсталирани са два трансформатора 110/20 kV – ТМРУ-25 MVA и ТМРУ-20 MVA.

Мрежата 20 kV, осигуряваща захранването на трансформаторните постове за всяко от населените места в община Криводол се състои от изводите описани в таблица 1.

ТАБЛИЦА 1
ИЗВОДИ 20 KV ЗАХРАНВАНИ ОТ ПС КРИВОДОЛ

Наименование Извод	Дължина , км	Сечение	Брой абонати
Криводол	6,34 въздушна / 3,75 кабелна	АС 70 САПЕкТ 180	414
ЗРММ	1,125 въздушна / 1,25 кабелна	АС 70 САПЕкТ 180	737
Свежест	1,57 кабелна	САПЕкТ 180	431
Кладенец	53,250 въздушна	АС 70	3878
Ботуня	37,54 въздушна	АС 70	2198
Лева	28,350 въздушна	АС 70	1414

Лъката	42,400 въздушна	АС 70	2156
Пъстрина	8,850 въздушна	АС 70	243
Лиляче	7,320 въздушна	АС 70	1
Понора	16,600 въздушна	АС 70	5

Общият брой ТП за общината е 130 броя. Трансформаторната мощност е 50,73 МВА. Техническото състояние на мрежата средно напрежение като цяло е добро.

Към ПС Криводол са присъединени общо 11477 абоната. Общата дължина на изводите на подстанцията е 208,345 км. През 2005год. на подстанцията са изпълнени 125 планови прекъсвания и са отразени 185 непредвидени (непланирани) откази.

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Получените резултати след обработката на изходната информация за периода 2004-2005г. от подстанция “Криводол” и проведените изчисления на показателите по формули (1) – (7) са систематизирани по-долу:

Средна продължителност на работното състояние:

$$t = 471,2 \text{ h}$$

Средно време за престой: $\tau = 2,34 \text{ h}$

Показател на потока на отказите: $\omega = 8,88 \text{ броя/100km}$

Вероятност за отказ $q = 2,37 \cdot 10^{-3}$

Резултатите относно определените коефициенти на готовност и техническо използване са дадени съответно в таблица 2.

ТАБЛИЦА 2
РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Извод \ Показател	k_T	k_{TI}
Криводол	0,999499	0,994861
ЗРММ	0,999848	0,996518
Свежест	0,999594	0,997329
Кладенец	0,993387	0,989993
Ботуня	0,998215	0,995647
Лева	0,995151	0,991042
Лъката	0,993965	0,989584
Пъстрина	0,998388	0,996919
Лиляче	0,999905	0,999201
Понора	0,999817	0,999452

Резултатите получени от катедра “Електроенергетика” относно тези показатели при изследвания проведени в началото на 90-те години на миналия век са както следва:

$$t = 456,3 \text{ h}$$

$$\tau = 6,16 \text{ h/отказ,}$$

$$\omega = 10,3 \text{ броя/100km,}$$

$$q = 7,24 \cdot 10^{-3}$$

Получените резултати за показателите по формули (8) – (10) са както следва:

ТАБЛИЦА 3
ГОДИШНИ РЕЗУЛТАТИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА
НАДЕЖДНОСТ
НЕПЛАНИРАНИ ПРЕКЪСВАНИЯ

Извод \ Показател	SAIFI	SAIDI	CAIDI
Криводол	17	2439	143,47
ЗРММ	5	1750	350
Свежест	4	1191	297,75
Кладенец	26	3878	63,077
Ботуня	20	1352	67,6
Лева	18	2171	120,6
Лъката	20	2313	115,65
Пъстрина	8	772	96,5
Лиляче	4	370	92,5
Понора	3	195	65

ТАБЛИЦА 4
ГОДИШНИ РЕЗУЛТАТИ ЗА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА
НАДЕЖДНОСТ
ПЛАНИРАНИ ПРЕКЪСВАНИЯ

Извод \ Показател	SAIFI	SAIDI	CAIDI
Криводол	4	262	65,6
ЗРММ	2	80	40
Свежест	2	213	106,5
Кладенец	65	3464	53,29
Ботуня	23	936	40,7
Лева	23	2538	110,35
Лъката	46	3158	68,65
Пъстрина	10	847	84,7
Лиляче	4	50	12,5
Понора	6	95	15,8

Резултати общо за подстанцията:

- Непланирани изключения

$$\text{SAIFI} = 38,4 \text{ бр/год,}$$

$$\text{SAIDI} = 2296,22 \text{ min}$$

$$\text{CAIDI} = 59,797 \text{ min.}$$

- Планирани изключения

$$\text{SAIFI} = 19,85 \text{ бр./год,}$$

$$\text{SAIDI} = 1829,31 \text{ min,}$$

$$\text{CAIDI} = 92,157 \text{ min.}$$

Целевите стойности на показателите за непрекъснатост на електроснабдяването публикувани в [3] са както следва:

ТАБЛИЦА 4
ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ЗА ПЛАНИРАНИ ПОКАЗАТЕЛИ

Дружество	Показатели	31.12.2006 г.	31.12.2007 г.	31.12.2008 г.	31.12.2009 г.	31.12.2010 г.
ЧЕЗ (ЕРД „Столично” АД, ЕРД ”София област” АД, ЕРД ”Плевен” АД)	SAIFI	4,29	3	2,12	1,47	1
	SAIDI	179	92	48	24	12,79
„ЕОН България Мрежи” АД	SAIFI	9,94	5,54	3,16	1,78	1
	SAIDI	513	205	81	32	12,79
„ЕВН България Електроразпределение” АД	SAIFI	5,25	3,50	2,32	1,52	1
	SAIDI	600	228	88	34	12,79
ЕРП ”Златни пясъци” АД	SAIFI	0,72	0,43	0,30	0,20	0,13
	SAIDI	130,37	73	41	23	12,79
„Слънчев бряг” АД	SAIFI					0,13
	SAIDI					12,79

ТАБЛИЦА 4
ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ЗА НЕПЛАНИРАНИ ПОКАЗАТЕЛИ

Дружество	Показатели	31.12.2006 г.	31.12.2007 г.	31.12.2008 г.	31.12.2009 г.	31.12.2010г.
ЧЕЗ (ЕРД „Столично” АД, ЕРД ”София област” АД, ЕРД ”Плевен” АД)	SAIFI	10,67	5,30	2,68	1,32	0,67
	SAIDI	242,33	150,00	97,00	61,00	38,43
„ЕОН България Мрежи” АД	SAIFI	14,55	6,7	3,18	1,43	0,67
	SAIDI	496	259	138	74	38,43
„ЕВН България Електроразпределение” АД	SAIFI	14,9	6,8	3,19	1,44	0,67
	SAIDI	544	277	145	76	38,43
ЕРП ”Златни пясъци” АД	SAIFI	2,93	2	1,4	0,98	0,67
	SAIDI	117,78	89	67	51	38,43
„Слънчев бряг” АД	SAIFI					0,67
	SAIDI					38,43

Сравнението с настоящето изследване показва значително подобрене на показателите (1)-(7), но от друга страна сравнението на изчислените показатели (8)-(10) и целевите показатели определени от ДКЕВР показва, че електроразпределителното предприятие следва да предприеме още мерки за подобряване на надеждността (непрекъснатостта) на електроснабдяване на потребителите.

ИЗВОДИ

Оптималната степен на надеждност на електроразпределителните мрежи следва да бъде определяна като се отчитат разходите за поддържането ѝ и разходите свързани със загубите на потребителите от прекъсване на електроснабдяването и получаване на електроенергия със влошено качество. Оценката на степента на надеждност се дава от показателите за надеждност.

Настоящото изследване показва значително подобрене на надеждностните показатели спрямо предишни години, но следва да се предприемат още мерки за подобряване на надеждността на електроснабдяване на потребителите за постигане на целевите показатели, определени от ДКЕВР.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Михайлов В. В., Надежность электроснабжения промышленных предприятий, Москва, Энергия, 1974
- [2] <http://www.dker.bg/>, Показатели за качество на електроснабдяването
- [3] <http://www.dker.bg/>, Методика за отчитане изпълнението на целевите показатели за качество на електрическата енергия
- [4] IEEE Tutorial on Electric Delivery System Reliability Evaluation, IEEE Power Engineering Society, General Meeting 2006, Montreal